

Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. de Voorzitter
Postbus 20018
2500 AE DEN HAAG

Den Haag
17 december 2003

Ons kenmerk
DCE\03\52212

Onderwerp	Bijlage(n)
Inspectierapport 2002 Rijksarchiefinspectie	Inspectierapport Rijksarchiefinspectie 2002

Bijgaand ontvangt u het jaarverslag van de hoofdinspecteur van de Rijksarchiefinspectie (RAI) over het toezicht in 2002.

Het behoeft geen betoog dat een deugdelijke documentaire informatievoorziening van de centrale overheid van groot belang is. Diverse voorbeelden uit onze recente en minder recente vaderlandse geschiedenis illustreren het belang van deugdelijke documentaire informatievoorziening van de centrale overheid.

Dat de RAI in het verslag jaar 2002 opnieuw moet vaststellen dat de documentaire informatievoorziening van de centrale overheid nog steeds kwetsbaar is en de kwaliteit van het archiefbeheer van de ministeries, Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin, de Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO) en Publiekrechtelijke Beroeps- en Bedrijfsorganisaties (PBO) op een aantal belangrijke punten tekort schiet, is daarom teleurstellend. Hoewel de archiefinspectie in haar rapport constateert dat er lichte verbeteringen te zien zijn als het gaat om naleving van de regelgeving, maakt zij zich zorgen over het tempo waarin dit gebeurt.

Algemene conclusies uit het Verslag van de RAI 2002

In dit verslagjaar signaleert de RAI dat organisaties waar de ministeriële verantwoordelijkheid het meest voelbaar is of waar een goede informatievoorziening voor de primaire processen van levensbelang is, het management meer de neiging heeft actief te gaan sturen op de kwaliteit van het archiefbeheer dan elders.

De algemene conclusie is echter dat er in 2002 weinig vooruitgang is geboekt op het vlak van de naleving van archiefwetgeving bij zowel ministeries als ook bij ZBO's en PBO's. Veel organisaties voldoen niet of in onvoldoende mate aan de basisvoorwaarden voor goed archiefbeheer. Evenals in 2001 constateert de rijksarchiefinspectie de volgende knelpunten:

De informatievoorziening is niet goed georganiseerd. Het eindverantwoordelijke management dient gericht en zichtbaar te sturen op de kwaliteit van het archief. Daarvoor is een goede organisatie van belang, evenals een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en het opnemen van het archiefbeheer in de reguliere planning- en controlcyclus. Archiefbeheer dient eveneens deel uit te maken van een systeem van kwaliteitszorg, zodat de kwaliteit van het archiefbeheer in de diverse onderdelen van de organisaties regelmatig wordt gemeten.

De overheid is onvoldoende voorbereid op de digitale toekomst en de inhaalslag in bewerking en overbrenging van archieven van de departementen wordt bij ongewijzigd beleid niet gehaald. In dit verslagjaar signaleert de RAI dat organisaties waar de ministeriële verantwoordelijkheid het meest voelbaar is of waar een goede informatievoorziening voor de primaire processen van levensbelang is, het management meer de neiging heeft actief te gaan sturen op de kwaliteit van het archiefbeheer dan elders.

De RAI acht het van belang dat de noodzaak van verantwoord digitaal informatiemanagement onder de aandacht van het eindverantwoordelijke management wordt gebracht. Voor zowel de korte als middellange termijn dient het verantwoordelijke management voor een plan zorgen om fasegewijs de Regeling geordende en toegankelijke staat in te voeren. In haar verslag geeft de RAI nog eens aan dat het in kaart brengen van de inhoud van de aanwezige informatiesystemen de eerste stap daartoe is.

Ik hecht hoge waarde aan de rol van de RAI. De inspectie signaleert goede en slechte zaken in het archiefbeheer. Elke zorgdrager is verantwoordelijk voor zijn eigen archieven en de constatering dat er sprake is van verbetering maar dat er nog grote achterstanden zijn, blijft onverminderd zorgelijk.

Ik zal de RAI inspectie verzoeken bij de aanbidding van haar verslag aan relevante zorgdragers (ministeries, Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin, de Zelfstandige Bestuursorganen en Publiekrechtelijke Beroeps- en Bedrijfsorganisaties) mede namens ondergetekende aandacht te vragen voor haar bevindingen.

Ik breng u in herinnering dat het inspectierapport 2001 op 17 oktober 2002 aan de Kamer is aangeboden. Het inspectierapport 2001 liet evenals het rapport 2002 zien dat er sprake was van een lichte verbetering van de kwaliteit van het archiefbeheer bij de centrale overheid, maar dat er vooral bij de ZBO's en PBO's verbeteringen nodig zijn. Mijn voorganger heeft toen aangegeven prioriteit te willen verlenen aan het overbrengen van alle archiefbestanden van de ministeries tot 1980. Hij wilde hierover samen met de minister van BZK, op het hoogst ambtelijke niveau overleggen met de ministeries, die zelf aangegeven hebben voor 2006 dit doel te willen bereiken.

Daar ik dit doel onderschrijf zal ik voor 1.1.2005 zal in, in overleg met mijn collega van BZK, die ten aanzien van de overbrenging van archieven van ministeries een rol heeft, een voorstel doen over dit onderwerp. In dit voorstel wordt niet alleen aandacht geschonken aan de kwaliteit van het archiefbeheer bij de centrale overheid, maar ook bij de ZBO's en PBO's. Niettemin blijft overbrenging van alle archiefbestanden van de ministeries tot 1980 prioriteit.

Specifieke aanbevelingen aan de staatssecretaris verslag RAI 2002

Het verslag bevat een aantal aanbevelingen aan de staatssecretaris. Ik licht u graag toe op welke wijze ik met deze aanbevelingen zal omgaan:

- De RAI verzoekt de staatssecretaris de zorgdragers te wijzen op de wettelijke verplichting van de termijn waarbinnen archieven overgebracht moeten worden.

Reactie: om die wettelijke verplichting realistisch te kunnen benaderen zal ik, na overleg met de minister BZK een procedurevoorstel doen om overdracht van archieven uit te voeren. Het Nationaal Archief zal de uitvoering hiervan hoge prioriteit moeten geven.

- De RAI verzoekt de staatssecretaris de procedure tot vaststelling en actualisering van selectielijsten, met behoud van de vereiste zorgvuldigheid, te vereenvoudigen.

Reactie: onderdeel van dat procedurevoorstel is een vereenvoudiging van regels en een selectiebenadering die zich richt op kwaliteit. Ook hier wil ik komen tot vereenvoudiging in overleg met de minister van BZK en met een belangrijke rol in de uitvoering voor het Nationaal Archief en het CAS.

- De RAI adviseert de staatssecretaris om in overleg te treden met zijn collega van het ministerie van Verkeer, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer (VROM), vooral om te bereiken dat in ieder geval bij nieuwbouw waarbij de RGD is betrokken, aan alle eisen wordt voldaan.

Reactie: de RGD kent de relevante wet- en regelgeving. Ik zie geen aanleiding om met de minister van VROM over dit onderwerp te spreken. Ik zal haar per brief op de inrichtingseisen van archieven attenderen.

- De RAI beveelt de staatssecretaris van OCenW aan om de regelgeving op het punt van archiefbeheerregels voor wat betreft archiefoverdracht bij verschillende typen organisatieverandering te verduidelijken en te vereenvoudigen

Reactie: Ik zal zo goed als mogelijk dit aspect betrekken in mijn procedurevoorstel over de vereenvoudiging van overbrenging van archieven. Dit laatste punt heeft voor de komende periode mijn prioriteit.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(mr. Medy C. van der Laan)